

УДК 004.77/.8:378.091.2-048.34

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2025-110-16>

ОСВІТНІ МОЖЛИВОСТІ ВЕБМУЛЬТИМЕДІА: ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Петухова Любов Євгенівна,
докторка педагогічних наук, професорка, в.о. декана педагогічного факультету,
професорка кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти

Херсонський державний університет

petuhova@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-0751-6961

Анісімова Олена Едуардівна,
кандидатка педагогічних наук, доцентка,
доцентка кафедри педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти

Херсонський державний університет

Oanisimova@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0001-9467-3975

Бальоха Альона Сергіївна,
докторка філософії педагогічних наук,
доцентка кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти

Херсонський державний університет

abalokha@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0003-4256-5758

Метою статті є комплексний аналіз можливостей інформаційно-комунікаційних технологій у вищій освіті (на прикладі вебмультимедій) та їх оптимізації в умовах сучасних суспільних викликів. **Методи.** Дослідження поєднує теоретичний огляд наукових публікацій та досвіду щодо використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти з емпіричним вивченням даного питання за допомогою тестування, анкетування та спостереження. **Результати.** Узагальнення наукових досліджень засвідчили, що в умовах вимушеного переходу освітнього процесу на дистанційну форму, інформаційно-комунікаційні технології набули нового значення в організації та наданні освітніх послуг, а структура та контент електронних курсів має враховувати потреби учасників та цифрові трансформації. Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо рівня задоволеності організацією освітнього процесу у дистанційному форматі виявили наступний розподіл: більшість респондентів (53%) продемонструвала високий рівень задоволеності, оцінивши організацію на 10 балів з 10-ти; 22% респондентів – оцінили на 9 балів, що також свідчить про позитивне сприйняття; 17% опитаних оцінила організацію освітнього процесу на 8 балів; менша кількість респондентів висловила помірне задоволення, оцінивши на 7 (6%) та 6 (2%) балів відповідно. Отримані дані засвідчили достатньо позитивну оцінку здобувачами вищої освіти вебмультимедій, які забезпечують освітній процес на педагогічному факультеті. Разом з тим, створили передумови для підвищення їх ефективності в умовах цифрової еволюції. **Висновки.** У статті доведено педагогічну доцільність застосування електронних курсів на педагогічному факультеті Херсонського державного університету, з урахуванням потреб та інтересів здобувачів для ефективної реалізації їх професійної траєкторії.

Ключові слова: мультимедійні технології, електронні курси, здобувачі вищої освіти, вебмультимедіа, дистанційне навчання, цифрові трансформації.

EDUCATIONAL POTENTIAL OF WEBMULTIMEDIA: OPTIMIZATION STRATEGIES IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION

Petukhova Liubov Yevhenivna,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Acting Dean of the Pedagogical Faculty,
Professor at the Department of Pedagogy and Psychology of Preschool
and Elementary Education
Kherson State University
petuhova@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0002-0751-6961

Anisimova Olena Eduardivna,
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor
of Pedagogy and Psychology of Preschool and Primary Education Department
Kherson State University
Oanisimova@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0001-9467-3975

Balokha Alona Serhiivna,
Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department
of Theory and Methodology of Preschool and Primary Education
Kherson State University
abalokha@ksu.ks.ua
orcid.org/0000-0003-4256-5758

The purpose of the article aims to conduct a comprehensive analysis of the potential of information and communication technologies in higher education, with a focus on web multimedia, and to explore their optimization in the context of contemporary societal challenges. **Methods.** The study combines a theoretical review of scholarly publications and practical experiences related to the use of information and communication technologies in the educational process of higher education institutions with empirical research through testing, surveys, and observations. **Results.** A synthesis of scientific studies has demonstrated that during the forced transition to distance learning, information and communication technologies have gained new importance in the organization and delivery of educational services. The structure and content of online courses must consider participants' needs and digital transformations. The survey results on the satisfaction level of higher education students with the organization of the educational process in a distance format revealed the following distribution: the majority of respondents (53%) showed a high level of satisfaction, rating the organization 10 out of 10; 22% rated it 9, indicating a positive perception; 17% gave a score of 8; fewer respondents expressed moderate satisfaction, rating it 7 (6%) and 6 (2%), respectively. The obtained data confirm a generally positive evaluation by students of web multimedia that facilitate the educational process at the Faculty of Pedagogy. At the same time, they provide a foundation for improving their effectiveness in the era of digital evolution. **Conclusions.** The article proves the pedagogical feasibility of using electronic courses at the Pedagogical Faculty of Kherson State University, taking into account the needs and interests of applicants for the effective implementation of their professional trajectory.

Key words: *multimedia technologies, online courses, higher education students, webmultimedia, distance learning, digital transformation.*

Вступ. Військовий стан в країні спровокував низку викликів для освіти і закладів вищої освіти зокрема. По-перше, продовження діяльності в умовах підвищеної тривожності. По-друге, надання якісних освітніх послуг з урахуванням масової міграції студентства і освітян, релокації багатьох закладів вищої освіти (далі – ЗВО) з втратою доступу до розвиненої навчальної інфраструктури. Відповідно постає питання якості професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах дистанційного навчання (Belova, 2023: 105–107).

Стрімкий розвиток цифрових засобів комунікації та активна імплементація штучного інтелекту (далі ШІ) в усі сфери людської діяльності, провокують ЗВО до постійного пошуку і дослідження ефективних інструментів та способів надання освітніх послуг, мотивації здобувачів, забезпечення зворотного зв'язку та утримувати рейтинг на ринку праці (Belova, 2023).

У той же час, коли дистанційне навчання залишається оптимальною умовою функціонування багатьох ЗВО сьогодні, змінюється значення та підхід і до інформаційно-комуніка-

ційних технологій (далі ІКТ), уніфікації мультимедійних засобів як невід'ємної складової ІКТ, їх впливу на якість організації онлайн-освіти. Тому аналіз переваг і недоліків використання ІКТ, сприятиме ефективній організації освітнього процесу та забезпеченню якісної фахової підготовки здобувачів вищої освіти (Yudina, 2024).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Згідно з дослідженнями медіа-психологині М. Чабаненко, використання мультимедійних засобів в організації дистанційного освітнього процесу має низку переваг, серед яких:

- Активна взаємодія з аудиторією: використання інтерактивних інструментів спонукає здобувачів до активної участі, що сприяє якіснішому засвоєнню інформації.

- Підвищена увага: інтерактивні елементи привертають увагу аудиторії, викликають зацікавлення та оптимізують процес пізнання інформації.

- Персоналізація контенту: можливість адаптувати контент до індивідуальних потреб здобувачів, пропонуючи персоналізовані рекомендації або дозволяючи вибирати спосіб взаємодії.

- Краще запам'ятовування: емоційна взаємодія, що виникає завдяки інтерактивним елементам, сприяє кращому запам'ятовуванню інформації (Чабаненко, 2011: 40–65)

На думку Ю. Бойка та Н. Прямухіної, сучасні мультимедійні засоби є каталізатором формування якісно нового типу мислення здобувачів. Цей спосіб пізнання характеризується гармонійним поєднанням логічного аналізу та образного сприйняття, інтегруючи абстрактні ідеї з відчутними візуальними репрезентаціями. Це дозволяє формувати «інтелектуальні образи» та «чуттєві моделі», що транслює здатність не лише осягати складні концепції на рівні розуму, але й відчувати їх емоційний підтекст (Aheicheva, 2021).

Низка наукових досліджень сьогодення доводять, що мультимедійні засоби в освіті створюють перспективи для значного покращення навчального процесу. Електронні курси з мультимедійними засобами ефективно вирішують питання дистанційного чи змішаного навчання. Завдяки своїй доступності та здатності залучати до активної взаємодії, такі курси стають ключовим інструментом для забезпечення якісного освітнього процесу.

Мета статті полягає в узагальненні досвіду щодо можливостей ІКТ у сфері вищої освіти, зокрема вебмультимедій; визначенні способів їх оптимізації в умовах цифрових трансформацій та потреб здобувачів вищої освіти на шляху їх професійної підготовки.

Методологія дослідження та логіка представлення дослідженого матеріалу. Сьогодні ІКТ стрімко розвиваються завдя-

ки удосконаленню мультимедійних засобів, віртуальній реальності та ШІ. Залучення при розробці електронних курсів візуальних та звукових засобів, поряд з інтерактивними та персоналізованими завданнями, покращує сприйняття та фіксацію інформації в пам'яті, що робить ІКТ вкрай важливими в сучасному світі.

Мультимедійні засоби відкривають безліч можливостей для створення динамічного контенту, трансформуючи пасивне споживання інформації в активну взаємодію, що суттєво впливає на залученість учасників та успішність в опануванні курсу.

Тому варто зазначити, що мультимедійний контент стає не лише інформативним, а й емоційно насиченим, сприяючи результативності дистанційного навчання.

Хоч дистанційне навчання сьогодні набуло звичного явища, однак воно продовжує кардинально змінювати стан системи освіти в Україні.

Низкою наукових досліджень дистанційне навчання (Distance Learning, Distance Education) розглядається як форма організації освітнього процесу, що передбачає ізолювану, індивідуальну роботу учасника, який навчається (Svyrydiuk, 2024; Waleed Mugahed Al-Rahmi, 2020).

Цей формат навчання робить освіту доступною для широкого кола людей з певними об'єктивними обмеженнями. Вона характеризується гнучкістю та відкритістю, яка дозволяє здобувачам вищої освіти активно взаємодіяти з педагогами, використовуючи сучасні ІКТ. Завдяки доступності, здобувачі освіти можуть навчатися у зручний для них час та в будь-якому місці, обираючи власний темп. У контексті постійного розвитку професійних вимог, дистанційне навчання надає широкий доступ до інформаційних ресурсів та стає ефективним способом підвищення кваліфікації у багатьох галузях (Філіппова, 2023).

Попри численні переваги, дистанційне навчання має певні недоліки. Перший – це відсутність прямої комунікації зі здобувачами у разі виникнення питань, що відображається у збільшенні тривалості часу на їх вирішення. Другий – технічні обмеження, а саме низька пропускна здатність мережі, що ускладнює проведення онлайн-занять та екзаменів, а також виконання освітніх завдань синхронно (Антонюк, 2024).

Очевидно, що дані проблеми, з якими стикнулися українські ЗВО, зокрема релоковані та ті, які не мають змоги повернутись до очної форми навчання, спонукали шукати шляхи удосконалення існуючої системи через модернізацію ІКТ відповідно сучасним трендам, освітнім реформам та потребам здобувачів.

Практика останніх років більшості ЗВО, які працюють у дистанційній формі, дають підста-

ви визначити пріоритетні фактори, які забезпечують якість освітнього процесу: цифрові компетенції його учасників та здатність втілювати навчальні матеріали у цифрові продукти. На наше переконання, ці фактори дозволяють забезпечити потреби не лише внутрішніх споживачів, але і розширити їх спектр, залучаючи здобувачів інших ЗВО, країн, розвиваючи зовнішню академічну мобільність.

У даному контексті педагогічний факультет Херсонського державного університету багато років успішно реалізує і розвиває інформаційно-комунікаційне педагогічне середовище (Петухова, 2024). В його межах розроблено освітні курси «вебмультимедіа» (Вебмультимедіа енциклопедія «Історія педагогіки»; Вебмультимедіа енциклопедія «Історія загальної та дошкільної педагогіки»; Вебмультимедіа енциклопедія «Дари Фрідріха Фребеля», Вебмультимедіа енциклопедія з дисциплін природничого циклу), які функціонують на базі освітньої платформи Moodle. Вони мають спільну структуру, що полегшує та систематизує процес отримання необхідної інформації з навчального курсу.

Результати та дискусії. Сучасний підхід до використання ІКТ доводить, що це не лише умова забезпечення дистанційної чи змішаної форм навчання. Вони є процесом збору, накопичення, обробки та передачі інформації за допомогою спеціальних технічних і програмних засобів для ефективної роботи з інформацією та оперативного вирішення освітніх завдань. Їх здатність розвиватись, призвела до зміни парадигми в освітньому секторі: в управлінні ресурсами та методах навчання здобувачів освіти (Waleed Mugahed Al-Rahmi, 2020).

З метою дослідження ефективності вебмультимедіа в умовах стрімкого розвитку цифровізації та їх відповідності сучасним викликам, нами було проведено опитування, яке охопило 51 здобувача (II курс – 9,8%; III курс – 17,6%; IV курс – 72,5%) різних форм навчання (денна – 86,3%; заочна – 13,7%) та спеціальностей (012 Дошкільна освіта – 51%; 013 Початкова освіта – 49%).

Оскільки на факультеті усі освітні компоненти реалізовані через електронні курси, дослідження показало, що лише 64,7% здобувачів задоволені їх структурним та змістовим наповненням. Тоді як 3,9% оцінюють якість організації освітніх курсів на середньому рівні. Це зумовлено кількома чинниками: обмежена пропускна здатність мережі, низький рівень цифрової компетенції учасників, відсутність навичок особистого менеджменту. Однак є ще один показник – потреба в інших формах отримання навчального матеріалу, його оптимізацію.

Вказані відсотки відносяться і до визначення переваги електронних курсів вебмультимедіа у

порівнянні з Classroom, який був поширеним ресурсом організації навчання закладів вищої освіти з переходом на дистанційну форму.

У той же час опитування щодо наповненості та організації курсів вебмультимедіа продемонструвало 88,2% респондентів, які дали високу оцінку. Це спонукало нас детально вивчити питання потреб здобувачів для подальшого удосконалення курсів. Адже це важливий фактор успішної професійної підготовки здобувачів в сучасних умовах.

Крім того, сучасна освіта – це інвестиція в майбутнє. Вона готує не просто виконавців, а творців, здатних генерувати ідеї та швидко знаходити оптимальні шляхи їх успішної реалізації. Тому сучасні трансформації в організації освітнього процесу мають забезпечувати дану умову, а електронні курси мають перейти від функції транслятора навчальної інформації до функцій:

- активного менторства та індивідуального супроводу (курс має стимулювати активну участь, спонукати до роздумів та дискусій; зворотного зв'язку та підтримки кожного здобувача);

- розвитку практичних навичок та компетенцій (акцент на практичних завданнях, проектах, симуляціях, що дозволяють застосовувати знання на практиці; створення можливостей для роботи в команді, обміну досвідом та спільного вирішення проблем);

- створення інтерактивного та персоналізованого освітнього середовища (використання ШІ для створення інтерактивних лекцій, віртуальних лабораторій; адаптація контенту та завдань до індивідуальних потреб, темпу та стилю навчання кожного здобувача);

- формування навичок самостійного навчання та критичного мислення (навчання здобувачів знаходити, аналізувати та оцінювати інформацію; розвиток вміння ставити запитання, робити висновки та приймати обґрунтовані рішення);

- створення спільноти та обміну знаннями (створення платформи для спілкування, обміну досвідом та співпраці між здобувачами; організація дискусій, форумів, де здобувачі можуть обговорити питання, що їх цікавлять, та поділитися своїми знаннями).

Означені функції пов'язані з інноваційними принципами навчання, яких дотримуються на факультеті сьогодні. Серед них виокремлюємо: принцип асинхронності сучасних моделей управління навчанням, принцип мультимовності в процесі навчання та принцип вебмультимедіа представлення освітньої інформації.

Розробка вебмультимедій передбачала створення інтерактивного середовища, яке стимулюватиме активне навчання навіть в кризових умовах. 70,6% опитаних відзначили, що архітектура та контент електронних курсів доз-

воляє успішно поєднувати особисті обставини та виконання освітніх завдань, а оцінка ефективності складових контенту курсів розподілилась серед опитаних наступним чином (рис. 1).

Постійне удосконалення та використання сучасних можливостей вебмультимедіа, дозволило нам визначити ресурси, в яких є потреба здобувачів.

Структура вебмультимедіа спрямована на комплексне та детальне вивчення освітніх компонент, однак вона здатна адаптуватись під потреби здобувачів та сучасні виклики. У ході дослідження було визначено додаткові ресурси платформи Moodle, які здобувачі запропонували та окреслили як додаткову можливість успішної реалізації власних освітніх завдань:

«Анкета» (25,5% респондентів) – елемент, який представляє один із методів збору та аналізу даних від користувачів. Даний ресурс дозволить забезпечувати зворотній зв'язок між учасниками щодо проблем освітньої компоненти та курсу в цілому. Такий підхід дозволить вчасно отримувати персоналізовано інформацію про недоліки, проблеми чи потреби здобувачів. Створені питання можна зберігати як шаблони і використовувати в подальшому в інших курсах, скопіювати вже готову анкету з іншого курсу та відредагувати за потреби.

«Область тексту та медіа» (21,6% респондентів) – дозволяє відображати текст і мультимедіа на сторінці курсу. За допомогою даного ресурсу можна розділити довгий список завдань курсу за допомогою підзаголовка або зображення; відображати вбудоване відео безпосередньо на сторінці курсу; додати короткий опис до розділу курсу; організувати роботу з матеріалами створеними на основі ШІ тощо.

«Семінар» (19,5% респондентів) – модуль, що дозволяє здобувачам не тільки виконувати власну роботу, а й забезпечує реалізацію пірінгового оцінювання (peer assessment). Проведення семінару розширює та урізноманітнює способи організації роботи на занятті та у процесі опанування освітніх компонент. Створює умови для свідомого та якісного навчання у різних умовах. Викладач може керувати процесом оцінювання та оцінювати сам процес. Викладач може самостійно призначити хто які роботи буде оцінювати, або рандомно. Здобувач освіти може отримати дві оцінки за семінаром: оцінку за свою роботу та бали за своє оцінювання інших робіт.

Як доводить дослідження та практика, найскладнішим викликом сучасної освітньої системи в епоху цифровізації – засвоєння дистанційно здобувачами дисциплін, об'ємних за теоретичним наповненням та науковою термінологією. Це вимагає оптимізації у візуалізації контенту та координуванні процесу зі сторони викладача. Вирішення даної проблеми, на наше переконання, можливе через комплексний, структурований підхід до подання матеріалу та єдине інформаційно-комунікаційне середовище.

На основі використання вебмультимедій респондентами визначено ключові переваги цих курсів, а голоси розподілились наступним чином (рис. 2):

- ефективне використання навчального часу;
- індивідуальний підхід до здобувачів освіти;
- розвиток креативних здібностей здобувачів освіти;
- підвищення інтенсивності та ефективності навчання;

Рис. 1. Результати опитування щодо модулів, які задовольняють потреби здобувачів в ЕК

Рис. 2. Результати опитування щодо переваг курсів вебмультимедій на базі Moodle

- створення умови для взаємодії здобувачів освіти з викладачами;
- збільшення обсягу опрацьованої інформації;
- підвищення рівня інформаційно-комунікаційної компетентності;
- доступ до усієї супровідної інформації, яка передбачена темою.

Це доводить, що інформатизація істотно вплинула на процес здобуття знань споживачами. Нові технології навчання на основі ІКТ дозволяють інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість сприйняття, розуміння та глибину засвоєння величезних обсягів знань. Тому сьогодні якість освіти прямо залежить від здатності створити сприятливе освітнє інформаційно-комунікаційне середовище для здобувачів, доступне і зрозуміле, з використанням тенденцій та потреб суспільства. І це значною мірою забезпечує конкурентноздатність ЗВО на ринку праці.

Висновки. Сучасні технології дистанційного навчання роблять його актуальним та ефективним. Розвиток ІКТ дозволяє створювати інтерактивне віртуальне освітнє середовище, адаптувати інформацію до потреб кожного здобувача та реалізовувати їх індивідуальну траєкторію професійного становлення.

Платформа Moodle, на базі якої розроблені вебмультимедіа, надає широкий спектр інструментів для оптимізації та управління електронними курсами, дозволяє створювати їх з гнучкою структурою, варіативним контентом та інтерактивною підтримкою, що сприяє реалізації індивідуальних потреб здобувачів у кризових умовах. Тому, вебмультимедіа зали-

шаються ефективним освітнім простором, який здатен змінюватись у відповідності до цифрових трансформацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Aheicheva A.O., Rozhenko I.V., Pshychkina N.H., Vypovska A.Ye. (2021) Ict usage peculiarities in translation. Науковий вісник Міжнародного Гуманітарного Університету. Серія: Філологія : зб. наук. пр. Одеса : Гельветика, Вип. 48, Т. 4. С. 4–7. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-4.1>
2. Belova, V. (2023). Особливості дистанційного навчання в зовнішніх умовах війни та пандемії. *European Science*, (sge20-03), С. 105–116. URL: <https://desymp.promonograph.org/index.php/sge/article/view/sge20-03-006/1105>
3. Olena I.Yudina, Marharyta M. Kucher, Maxim V.Korneyev, Natalia A. Nebaba, Yelyzaveta L.Saihak, Daria K. Tatarenko (2024) Information and communication technologies: essence and directions of application in hotel servicemanagement. *Actual Problems Of Economics*, № 12 (282), С. 24–31. DOI:10.32752/1993-6788-2024-1-282-24-31
4. Svyrydiuk, O., Balokha, A., Myshkarova, S., Kulyk, N., & Vakulenko, S. (2024). Empowering independent learning: The key role of online platforms. *Amazonia Investiga*, 13(79), Pp. 107–122. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.79.07.9>
5. Waleed Mugahed Al-Rahmi, Ahmed Ibrahim Alzahrani, Noraffandy Yahaya, Nasser Alalwan, Yusri Bin Kamin. Digital Communication: Information and Communication Technology (ICT) Usage for Education Sustainability. *Sustainability* 2020, 12(12), Pp. 50–52. URL: <https://doi.org/10.3390/su12125052>
6. Антонюк, О., Савчук, С., & Шостак, І. (2024). Змістово-технологічні

7. Аспекти організації дистанційного навчання в ЗВО в умовах воєнного стану.

8. Молодь і ринок, (6/226), С. 37–41. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.307817>

9. Воронкін, О. С. (2015) Інформаційно-комунікаційні технології у вищій освіті як об'єкт психолого-педагогічних досліджень (друга половина XX – початок XXI століття). Інформаційні технології в освіті. № 22. С. 57–79. URL: <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/1797>

10. Куца, В. А. (2023). Використання інформаційно-комунікаційних

11. технологій у викладанні іноземної мови у ВНЗ: переваги та виклики. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (209), С. 227–232. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-227-232>

12. Петухова Л., Воропай Н., Бальоха А. (2024). Використання освітнього середовища в кризових умовах. *Наукові інновації та передові технології (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*, 8(36), С. 1321–1332. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8\(36\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8(36))

13. Філіппова, Л. В., Бесеганич, І. В., Мовчан, Д. Р., & Колесник, О. Б. (2023). Особливості організації дистанційного навчання у процесі фахової підготовки науково-педагогічних працівників ЗВО України (аналіз досвіду країн ЄС). URL: <http://ir.library.nmu.com/bitstream/123456789/7569/1/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>

14. Чабаненко М. В. (2011) Інтернет-ЗМІ як складова система засобів масової інформації України : монографія. Запоріжжя : ЗНУ. 97 с. URL: https://newmedia.zp.ua/images/texts/chabanenko_mono.pdf

REFERENCES:

1. Aheicheva A.O., Rozhenko I.V., Pshychkina N.H., Vypovska A.Ye. (2021) Ict usage peculiarities in translation. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho Humanitarnoho Universytetu. Seriya: Filolohiia : zb. nauk. pr. Odesa : Helvetyka.*, Vyp. 48, T. 4. S. 4–7 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.48-4.1>

2. Belova, V. (2023). Osoblyvosti dystantsiinoho navchannia v zvo v umovakh viiny ta pandemii. *European Science*, (sge 20–03), S. 105–116. URL: <https://desymp.promonograph.org/index.php/sge/article/view/sge20-03-006/1105>

3. Olena I.Yudina, Marharyta M. Kucher, Maxim V.Korneyev, Natalia A. Nebaba, Yelyzaveta L.Saihak, Daria K. Tatarenko (2024) Information and communication technologies: essence and directions of application in hotel servicemanagement. *Actual Problems Of Economics*,

№ 12 (282), С. 24–31. DOI:10.32752/1993-6788-2024-1-282-24-31

4. Svyrydiuk, O., Balokha, A., Myshkarova, S., Kulyk, N., & Vakulenko, S. (2024). Empowering independent learning: The key role of online platforms. *Amazonia Investiga*, 13(79), Rr. 107–122. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.79.07.9>

5. Waleed Mugahed Al-Rahmi, Ahmed Ibrahim Alzahrani, Noraffandy Yahaya, Nasser Alalwan, Yusri Bin Kamin (2020) Digital Communication: Information and Communication Technology (ICT) Usage for Education Sustainability. *Sustainability*, 12(12), Rr. 50–52. URL: <https://doi.org/10.3390/su12125052>

6. Antoniuk, O., Savchuk, S., & Shostak, I. (2024). Zmistovo-tekhnologichni aspekty orhanizatsii dystantsiinoho navchannia v ZVO v umovakh voiennoho stanu. *Molod i rynok*, (6/226), S. 37–41 [in Ukrainian]. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.307817>

7. Voronkin, O. S. (2015) Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii u vyshchii osviti yak ob'iekt psykholoho-pedahohichnykh doslidzhen (druga polovyna XX –pochatok XXI stolittia). *Informatsiini Tekhnolohii v Osviti*. № 22. S. 57–79 [in Ukrainian]. URL: <http://eKhSUIR.kspu.edu/handle/123456789/1797>

8. Kutsa, V. A. (2023). Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u vykladanni inozemnoi movy u VNZ: perevahy ta vyklyky. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky*, (209), S. 227–232 [in Ukrainian]. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-209-227-232>

9. Petukhova L., Voropai N., Balokha A. (2024). Vykorystannia osvithnoho seredovyscha v kryzovykh umovakh. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii (Seriia “Upravlinnia ta administruvannia”, Seriiia “Pravo”, Seriiia “Ekonomika”, Seriiia “Psykholohiia”, Seriiia “Pedahohika”)*, 8(36), S. 1321-1332 [in Ukrainian]. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8\(36\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-8(36))

10. Filippova, L. V., Besehanych, I. V., Movchan, D. R., & Kolesnyk, O. B. (2023). Osoblyvosti orhanizatsii dystantsiinoho navchannia u protsesi fakhovoi pidhotovky naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv ZVO Ukrainy (analiz dosvidu krain YeS) [in Ukrainian]. URL: <http://ir.library.nmu.com/bitstream/123456789/7569/1/%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf>

11. Chabanenko M. V. (2011) Internet-ZMI yak skladova systema zasobiv masovoi informatsii Ukrainy : monohrafiia. *Zaporizhzhia : ZNU*. 97 s. [in Ukrainian]. URL: https://newmedia.zp.ua/images/texts/chabanenko_mono.pdf

Стаття надійшла до редакції 30.04.2025.

The article was received 30 April 2025.